

Rapport etter tilsyn

Rapport	
Rapporttittel Rapport etter markedstilsyn i forbindelse med leveranse av Ecolift X personløfter	Aktivitetsnummer 9921010
Gradering	
☒ Offentlig	☐ Begrenset
☐ Uten offentliggjort	☐ Strengt fortrolig
Involverte	
Hovedgruppe Markedstilsyn	Oppgaveleder Sigmund Andreassen
Deltakere i revisjonslaget Torbjørn Gjerde, Jan Sola Østensen, Sigmund Andreassen	Dato 15.03.2022

1 Innledning

Det ble gjennomført et proaktivt markedstilsyn av Personløftertype Ecolift «X» modell/serienr. 1134817M

Markedstilsynet ble gjennomført hos GMC Marine Partner AS den 2. februar 2022.

2 Bakgrunn

Forordning (EU) [2019/1020](#) om markedstilsyn og produktsamsvar ble vedtatt 20. juni 2019. Formålet med forordningen er å styrke tilsyn med produkter omfattet av harmonisert vareregelverk med sikte på at bare varer som oppfyller gjeldende regelverk omsettes i det indre marked.

Forordningene om markedstilsyn og produktsamsvar er innarbeidet i norsk rett gjennom EØS-vareloven.

Petroleumstilsynet er ansvarlig markedstilsynsmyndighet for regelverk som gjennomfører harmoniserte produktdirektiver, blant annet forskrift om maskiner, forskrift om trykkpåkjent utstyr og forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område. Forskriftene gjelder også for produkter til bruk i petroleumsvirksomhet innenfor EØS-området, dvs. som utgangspunkt for virksomhet på landanlegg og på permanent plasserte innretninger til havs.

Markedsovervåking er en plikt som påhviler de nasjonale myndighetene for sikre at kun trygge produkter gjøres tilgjengelig i Norge. Markedsovervåking gjennomføres ved hjelp av et proaktivt eller reaktivt markedstilsyn som innebærer å kontrollere at produkter oppfyller gjeldende sikkerhetskrav.

Proaktivt markedstilsyn er en planlagt tilnærming hvor vi undersøker om produkter som er gjort tilgjengelig på markedet er i henhold til produktregelverket. Et reaktivt markedstilsyn gjennomføres hovedsakelig basert på en hendelse eller mistanke om at produktet ikke er i henhold til lovkravene.

3 Mål

Formålet med markedstilsynet var å føre tilsyn med hvordan selskapet etterlever regelverkskrav i forskrift om maskiner og forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område (FUSEX) for omsatte ATEX produkter.

4 Resultat

Tilsynet ble gjennomført som planlagt, og var godt tilrettelagt fra GMC Marine Partner AS (GMC).

GMC er leverandør/distributør til det norske markedet av Personløftertype Ecolift «X». I dette tilfelle blir personløfteren kjøpt inn fra en leverandør Safelift Offshore Ltd i Scotland som representerer den engelske produsenten JLG Power Towers. Personløfteren ble tatt inn til Norge før Storbritannias utmelding av EU, og produsenten var da en del av det indre markedet.

Produktet som ble besiktiget var deklartert til å være i samsvar med både ATEX direktivet (2014/34/EU) og maskindirektivet (2006/42/EU).

Under besiktelse av produktet ble det stilt spørsmål ved anvendte beskyttelsesmetoder for at produktet sikkert kunne anvendes i eksplosjonsfarlige områder. Montert utjevningsforbindelse ("bonding") fremsto lite robust og sensitiv for bevegelse, samtidig som det var vanskelig å se at denne uten tiltak ville for all relevant bruk oppnå god kontakt med referansepunkt/jord som sikrer effektiv utjevning av spenningspotensiale. Vi fikk senere opplyst av produsenten via GMC at *"Pecolift/EcoLiftX is designed to operate on flat prepared surfaces ensuring the bonding strap remains in contact with the ground during use."*. Produktet er imidlertid levert uten entydig informasjon om dette. Etter videre dialog med GMC, valgte GMC selv å offentliggjøre advarselsinformasjon knyttet til bruken av produktet i eksplosjonsfarlige områder.

Markedstilsynet resulterte i to avvik, henholdsvis knyttet til leverandørens forpliktelser ved omsetting av maskiner og distributørens forpliktelser ved omsetting av ATEX produkter.

5 Observasjoner

Vi har to hovedkategorier av observasjoner:

Avvik: Observasjoner der vi *påviser* brudd på/manglende oppfylling av regelverket.

Forbedringspunkt: Observasjoner der vi *mener å se* brudd på/manglende oppfylling av regel-verket, men ikke har nok opplysninger til å kunne påvise det.

5.1 Avvik

5.1.1 Leverandørens forpliktelser ved omsetting av maskiner

Avvik

Mangelfull sikring av at krav til dokumentasjon ved levering av personløfteren er oppfylt.

Begrunnelse

Tilsynet har vist at det var mangler ved dokumentasjon levert til bruker i forhold til leverandørens forpliktelser til at en maskin settes i omsetning og leveres til bruker.

Personløfter er maskin som igjen inngår under vedlegg IV i forskrift om maskiner, og skal følges av dokumentasjon på samsvarserklæring i forhold til § 10 bokstaven b eller c. Den skal i tillegg også følges av en bruksanvisning som dekker forhold i vedlegg I del 1.7.4.2 og er oversatt til norsk språk.

Ved gjennomgang av tilsendte dokumentasjon som var grunnlaget for markedstilsynet så vi for:

Samsvarserklæring

Samsvarserklæring fra produsent var ikke oversatt, men utarbeidet i ny oversatt versjon av GMC basert på den skotske leverandørens versjon, ref. sertifikat SOL/19/17988-2. Denne oversettelsen inneholdt informasjon på både engelsk og norsk. Den versjonen som var utarbeidet av GMC inneholdt ikke all relevant informasjon som kom frem ved gjennomgang av samsvarserklæringen fra produsenten, ref. samsvarserklæring Power Towers serie nr. 1134817M. I oversettelsen av samsvarserklæringen som var levert med maskinen fra GMC framstod GMC maritime som produsent av personløfteren.

Bruksanvisning

Bruksanvisning var ikke tilstrekkelig oversatt til norsk og oversettelsen var ikke merket med oversettelse. Når andre enn produsent utarbeider bruksanvisning på annet språk skal original bruksanvisning følge maskinen med en oversettelse som er merket med «Oversettelse av den originale bruksanvisningen». Ref. vedlegg 1.7.4.1 i forskriften. Den oversatte versjonen skal inneholde de samme opplysningene som er utarbeidet i den originale bruksanvisningen. I dette tilfelle var ikke den norske oversettelsen fullstendig oversatt.

I denne saken er der flere ledd som ikke sikrer at dokumentasjon tilfredsstiller kravene til levering. Produsenten har ikke blitt informert om at det trengs en norsk oversettelse ved levering av maskinen. Det kommer frem i korrespondanse at produsenten ikke kjente til at personløfter skulle videreleveres til en norsk leverandør for å bli satt i omsetning i Norge. Produsenten har ikke utarbeidet en oversatt versjon av samsvarserklæring og bruksanvisning for leveranse til det norske markedet.

Den skotske representanten hadde skrevet om samsvarserklæringen fra produsent. Denne omskrivingen var ikke i samsvar med produsentens samsvarserklæring som både skal følge maskinen og er vist til i brukermanusalen som er utarbeidet av produsenten.

Når hverken produsenten eller dennes representant oppfyller kravene i § 10, påhviler det leverandør av maskiner å oppfylle dem.

Krav

Forskrift om maskiner § 8 om omsetning og levering av maskiner jf. punkt a), c) og e)

5.1.2 Distributørens forpliktelser ved omsetting av ATEX produkter

Avvik

Mangelfull oppfyllelse av distributørens forpliktelser for ATEX produkter. Distributøren hadde utarbeidet samsvarserklæring for et ATEX produkt uten at de hadde påvist at produktet samsvarte med de relevante kravene i forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område.

Begrunnelse

Det kunne ikke fremlegges rutiner eller tilsvarende som viste at distributøren gjennomførte påkrevd kontroll av produktene før produktet ble gjort tilgjengelig på markedet. Selskapet hadde kontrollister for inspeksjon av Ex-integritet etter IEC 60079-14:2013. Imidlertid ivaretok ikke disse kontrollistene påkrevde kontrollpunkter i forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område. Det var som en følge av dette eksempelvis ikke blitt sikret at produktet følges av sikkerhetsinformasjon på norsk for forhold relatert til samsvar med forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område.

Selv om GMC anså seg selv som distributør og ikke produsent av produktet, så hadde selskapet på eget grunnlag utarbeidet samsvarserklæring for produktet. Utarbeidelse av samsvarserklæring er imidlertid produsent sin forpliktelse. GMC kunne ikke på selvstendig grunnlag dokumentere at det var påvist at produktet samsvarer med de relevante kravene i forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område.

Krav

Forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område § 10 om distributørens forpliktelser andre ledd.

Forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område § 7 om produsentens forpliktelser tredje ledd.

6 Andre kommentarer

6.1 Bruksanvisning - forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område

Ved gjennomgang av bruksanvisning for produktet ble det registrert områder hvor denne ikke var dekkende for å ivareta alle påkrevde opplysninger, jf. forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område vedlegg 2, punkt 1.0.6. om bruksanvisning. Utforming av bruksanvisning er imidlertid ikke en del av distributørens forpliktelser i forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område.

6.2 Samsvarserklæring - forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område

Ved gjennomgang av samsvarserklæring for produktet så vi områder hvor denne hadde svakheter, jf. forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område § 14 om samsvarserklæring. Blant annet viste denne til direktiv 2014/34/EU, mens teknisk kontrollorgan som har foretatt undersøkelser av produktet har målt samsvar opp mot tidligere direktiv 94/9/EU, jf. *supplementary type examination certificate Baseefa13ATEX0150/1*. Vi har også blitt informert om at produsent har lagt til grunn samsvar med harmonisert standard EN 13463-1:2009, noe som ikke er oppgitt i samsvarserklæring. Samsvarserklæringen inneholdt også kun til dels elementene angitt i de relevante framgangsmåtene for samsvarsvurderingen. Utforming av samsvarserklæring er imidlertid ikke en del av distributørens forpliktelser i forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område.

7 Deltakere fra oss

Sigmund Andreassen – Logistikk og beredskap (oppgaveleder)

Torbjørn Gjerde - Logistikk og beredskap

Jan Sola Østensen – Prosessintegritet

8 Dokumenter

Følgende dokumenter ble benyttet under planleggingen og utføringen av tilsynet:

- GMC Maritime - Samsvarserklæring – Tag nr. GMC 1275
- GMC Maritime – ATEX Samsvarserklæring – Tag nr. GMC 1275
- GMC Maritime – Norsk brukerinstruks Ecolift X
- Power Tower ltd. – Samsvarserklæring – Serie nr 1134817M
- Power Tower ltd. - Operasjon og vedlikeholdsmanual Ecolift X
- Safelift Offshore ltd. - Sertifikat SOL/19/17752-2
- Safelift Offshore ltd. – EU samsvarserklæring sertifikat SOL/19/17988-2
- Baseefa13ATEX0150/1
- Brev av 14.2.2022: Re: JLG Power Towers Model Pecomsvarserklæring sertifikat SOL/19/17988-2
- OL/19/17988-2